

Nätutbildningar

TURKU AMK

RAPPORTER
282

Marjo Joshi, Pirjo Könni, Kati Mäenpää, Leena Mäkinen,
Mirva Pilli-Sihvola, Tanja Rautiainen, Päivi Timonen och Outi Valkki

INNEHÅLL

#5 Förord

#6 Författare

#9 eAMK-projektet och arbetsgruppen för nätutbildningar

#10 Gemensamma utgångspunkter som grund för utvecklingen

#16 Planering och genomförande av helheten

#18 Planering och genomförande av studieperioderna

#2 Planering och genomförande av handledningen

#28 Stödtjänster och verksamhetsmiljöer

#36 Tips av de som studerar nätutbildningar

#38 Visioner om framtiden för den nationella nätutbildningen

#53 Avslutande ord

Nätutbildningar

Rapporter från Åbo yrkeshögskola 282
Åbo yrkeshögskola
Åbo 2022

ISBN 978-952-216-805-4 (pdf)
ISSN 1459-7764 (elektronisk)
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-216-805-4>

Översättning: Lingsoft
Översatt från den finska publikationen [Verkkotutkinnot](#)

Layout: Rika Nakamura

Illustrationer: : © deagreez - stock.adobe.com, © FollowTheFlow - stock.adobe.com,
© wutzkoh - stock.adobe.com, © Rawpixel.com - stock.adobe.com,
© djile - stock.adobe.com, © Voyagerix - stock.adobe.com,
© Andrey Cherkasov - stock.adobe.com, © oneinchpunch - stock.adobe.com,
© Freedomz - stock.adobe.com, © contrastwerkstatt - stock.adobe.com,
© apinan - stock.adobe.com, © fzkes - stock.adobe.com,
© denisismagilov - stock.adobe.com, © Davide Angelini - stock.adobe.com,
© svetazi - stock.adobe.com, © Palzur - stock.adobe.com,
© putilov_denis - stock.adobe.com, © Tryfonov - stock.adobe.com,
© Blue Planet Studio - stock.adobe.com, Minna Scheinin

#4 Nätutbildningar

FÖRORD

Gruppen för nätutbildningar inledde sin verksamhet i slutet av 2018 på begäran av eAMK-projektets ledningsgrupp. Syftet var att fundera över möjligheterna till nätutbildningar som en del av utbudet av nätbaserade studier året runt. Gruppens mål var att bilda sig en uppfattning om nuvarande god praxis för nätutbildningar och möjligheterna att tillämpa dessa på en nationell nätutbildning, som kunde genomföras med iakttagande av principerna för korsstudier i eAMK-projektets CampusOnline-miljö. Eftersom eAMK-projektet också fokuserade på utvecklingen av yrkeshögskolornas digitala pedagogik har den pedagogiska synen varit starkt framträdande även i arbetet i gruppen för nätutbildningar.

Nätutbildningar erbjuder en möjlighet att skapa nya studievägar och flexibla möjligheter att avlägga högskoleexamen i olika livssituationer. Högskolorna kan utnyttja arbetsgruppens resultat när de planerar mångsidiga omfattande helheter på nätet. Innehållet i publikationen kan tillämpas förutom på nätutbildningar även till exempel på planering och genomförande av webbhelheter för högskolediplom eller specialiseringsvägar. Visionerna för framtidens nationella nätutbildningar som presenteras i slutet av publikationen kan ge nya idéer för såväl regionalt, nationellt och internationellt samarbete mellan högskolor och för arbetslivet på regional, nationell och internationell nivå.

I den här publikationen presenterar vi arbetets resultat, god praxis och erfarenheter som grundar sig på arbetsgruppens utvecklingsarbete. Arbetsgruppens resultat har tidigare delats bl.a. i Webbinarieserien Verkkotutkinnot och i eAMK-projektets samlingspublikation Kohti uuden oppimisen ekosysteemiä.

Marjo Joshi
Minna Scheinin
Rika Nakamura

FÖRFATTARE

01

Marjo Joshi

Marjo Joshi (FM, lektor) är lektor i engelska språket, kommunikation och interkulturell kommunikation vid Åbo yrkeshögskola. Joshi är ansvarig lärare för den internationella nätutbildningen och fungerar även som lärartutor. Utöver undervisningsuppgifterna arbetar hon med expertuppgifter inom nätundervisning, -examina och -pedagogik samt med handledning av studerande. I det nationella eAMK-projektet har hon koordinerat arbetsgruppen för nätutbildningar.

02

Pirjo Könni

Pirjo Könni (PeM, lektor) undervisar i databehandling vid Lapplands yrkeshögskola. Hon har utvecklat nätundervisningen samt handledningen av studerande vid sin egen läroanstalt och fungerat som studiehandledare och lärartutor vid tradenomutbildningar. Könni har deltagit i olika nationella utvecklingsprojekt med anknytning till digitala lösningar samt i projektet för smidigare utbildningsvägar för invandrare.

03

Kati Mäenpää

Kati Mäenpää (PeM, lektor, studiehandledare) är lektor i beteendevetenskapliga ämnen och verkar som studiehandledare vid Uleåborgs yrkeshögskola. Mäenpää arbetar som expert på digital pedagogik och digital handledning i olika utvecklingsprojekt. Som objekt för forskningen ligger studerandes självreglerade inlärning, reglering av motivation och studerandenas välbefinnande. I eAMK-projektet har Mäenpää varit med och utvecklat portalen CampusOnline, kvalitetskriterier för digital handledning samt nätutbildningar.

04

Leena Mäkinen

Leena Mäkinen (EM, lektor, studiehandledare) fungerar som studiehandledare och lektor för studeranden i nätutbildningar inom företagsekonomi vid Tavastlands yrkeshögskola. Dessutom verkar Mäkinen som mentor för digital pedagogik, ger stöd för övergången till nätpedagogik och nätutbildningar och har utvecklat inlärningsmiljöer och handledning för studeranden i nätutbildningar. I eAMK-projektet har Mäkinen deltagit i arbetsgrupperna för nätutbildningar och digitala startpaket.

05

Mirva Pilli-Sihvola

Mirva Pilli-Sihvola (PeM, koordinator för nätundervisningen) arbetar med utveckling av nätundervisning vid Sydöstra Finlands yrkeshögskola samt som digitalpedagogiskt stöd och tränare för lärare. Pilli-Sihvola har fungerat som projektchef för eAMK vid sin egen högskola och koordinerat YH-arbetsgruppens verksamhet. Dessutom har Pilli-Sihvola deltagit i utvecklingen av nätutbildningar och det gemensamma studieutbudet och fungerat som mentor i nätpedagogisk träning.

06

Tanja Rautiainen

Tanja Rautiainen (PeM, specialsakkunnig) arbetar i teamet för eOppimispalvelut vid Lapplands yrkeshögskola och Lapplands universitet. Rautiainen utvecklar distans- och nätundervisningen och främjar planeringen och genomförandet av digitala pedagogiska lösningar vid högskolorna i Lappland. Rautiainen har deltagit i omfattande nätundervisningsprojekt och deltagit i utvecklingen av det gemensamma studieutbudet bland annat som aktör inom VirtuaaliAMK och CampusOnline. Hon är särskilt intresserad av inlärningsdesign.

07

Päivi Timonen

Päivi Timonen (samhällspedagog högre YH, forskarstuderande, nätpedagog) arbetar som lektor-nätpedagog vid Humanistiska yrkeshögskolan. I eAMK-projektet har Timonen med frågor relaterade till handledning (digital handledning, digistart) och främjat förankringen av eAMK-projektets resultat i Humak. Timonen är intresserad av att främja samhällelig inläring på nätet i realtid och av att utveckla samhällelig coachningspedagogisk inläring på nätet i digitala miljöer. Timonen forskar också i ämnet som forskarstuderande vid Lapplands universitet.

08

Outi Valkki

Outi Valkki (PeM, lektor, studiehandledare) arbetar som lektor i databehandling inom digital ekonomi (Digitalouden tietojenkäsittely) vid yrkeshögskolan Haaga-Helia. Valkki arbetar med att utveckla och nätundervisning och digital pedagogik samt med att utbilda andra i ämnet. Stöd och mentorskap för nätundervisning är, vid sidan av studiehandledning i flera former av undervisning och ii databehandling, en del av arbetsuppgifterna. I eAMK-projektet har Valkki deltagit i genomförandet av det digitala pedagogiska träningsprogrammet och nätutbildningar.

Utbildningar som helt och hållet genomförs på nätet är i många finländska högskolor ännu ett ganska nytt sätt att genomföra studier.

eAMK-PROJEKTET OCH ARBETSGRUPPEN FÖR NÄTUTBILDNINGAR

Utvecklingsprojektet för högskoleutbildning eAMK - Lärandets nya ekosystem, som finansieras av undervisningsministeriet i Finland genomfördes åren 2017-2020.

I projektet deltog alla 23 yrkeshögskolor i Finland, Jyväskylä universitet och yrkeshögskolornas rektorsråd Arenerf. Det centrala utvecklingsobjektet för eAMK-projektet var att utveckla den digitala pedagogiken och digital handledningen mellan yrkeshögskolorna, som genomförs på webben, och som anknyter till korsstudier samt att stärka närheten till arbetslivet.

Som en del av projektet verkade arbetsgruppen för [Nätutbildningar](#) (endast på finska), som bestod av

experter från sju olika yrkeshögskolor: Åbo yrkeshögskola, OAMK, HAMK, Xamk, Haaga-Helia, Lapplands yrkeshögskola och Humak. Arbetsgruppens medlemmar representerar olika roller i fråga om nätutbildningar, bl.a. lärare, lärartutor, handledare, nätpedagogisk expert, teknisk-pedagogisk expert och planerare. Arbetsgruppens medlemmar har på ett övergripande sätt deltagit i arbetsgruppens utvecklingsarbete. I den här publikationen har de delat sin expertis inom olika delområden av nätutbildningar.

Resultaten av eAMK-arbetet vid yrkeshögskolorna

- 2019 i portalen CampusOnline.fi 23 yrkeshögskolor, över 1 300 studieperioder och 110 000 genomförda studiepoäng
- Kvalitetskriterier för webbgenomförandet har tagits i bruk vid alla yrkeshögskolorna
- Verksamhetsmodellen eStudietjänster utnyttjas vid 6 yrkeshögskolor
- I den riksomfattande digipedagogiska utbildningen deltog cirka 160 lärare och i yrkeshögskolornas egna utbildningar över 750 lärare
- Över 500 deltagare deltog i studieperioden cMOOC i inlärningsanalys och studieperioden fortsätter under APOA-projektet
- Digistartpaket för studerande används vid 12 yrkeshögskolor
- Stigen för digital handledning och materialen används vid 9 yrkeshögskolor
- Verksamhetsmodeller för digital mentorering och kvalitetskriterier för digital mentorering ur den studerandes, högskolans och arbetslivets synvinkel används vid 5 yrkeshögskolor
- 6 kompetensmärken som 5 yrkeshögskolor utnyttjar som en del av sina egna märken

GEMENSAMMA UTGÅNGSPUNKTER SOM GRUND FÖR UTVECKLINGEN

[Enligt utredningar](#) (endast på finska) av arbetsgruppen för nätutbildningar används termen nätutbildningar i varierande grad och det används ofta alternativt tillsammans med termen examensinriktade flerformsstudier. Arbetsgruppen ville därför skapa tydliga beskrivningar för termerna och som

grund utredde arbetsgruppen hur nätstudierna beskrivs som en del av nätutbildningen och examensinriktade flerformsstudier. Enligt utredningen är den nätbaserade inläringen i nätutbildningar i realtid, närvarande, interaktiv, handledande och kollektiv (Tabell 1).

	Nätutbildningar		
en studieform som är oberoende av tid	nätmöten tidsbundna, annars oberoende av tid		
en studieform som är oberoende av plats	den studerande väljer själv var studierna tar plats; webbplattformarna kan vara överenskomna		
	Nätutbildningar	oberoende av tid	oberoende av plats
Närundervisning	webbmöten i realtid på en överenskommen webbplattform	-	(X)
Distansstudier	arbete på nätet som sker självständigt eller i grupp	(X)	X
Nätbaserade studier	interaktiva handledda studier på nätet	(X)	X
Självständiga studier	nätstudier utan grupparbete	X	X
Handledda studier	nätstudier där läraren handleder inläringssituationen;Handledningssituationer enligt överenskommelse på webbplattformar	(X)	(X)
Gemensamma nätstudier	arbete och studier i grupp	(X)	X

Tabell 1. Jämförelse av begrepp som ofta används i samband med nätutbildning och examensinriktade flerformsstudier. Publicerad i bloggen Digipölytys. Förklaringar: x= förverkligas, (x)= kan förverkligas, - = förverkligas inte (Tabell 1 fortsätter på nästa sida.)

Den nätbaserade inläringen i nätutbildningar är i realtid, närvarande, interaktiv, handledande och kollektiv

	Examensinriktade flerformsstudier		
en studieform som är beroende av tid	när- och distansundervisning enligt överenskommelse, annars oberoende av tid		
en studieform som är oberoende av plats	överenskomna utrymmen och webbplattformar där undervisningen och studierna sker; övriga studier sker på den plats som den studerande själv har valt		
	Examensinriktade flerformsstudier	oberoende av tid	oberoende av plats
Närundervisning	inläringssituation i ett avtalat utrymme	-	-
Distansstudier	arbete i grupp eller självständigt enligt överenskommelse	(X)	(X)
Nätbaserade studier	handledda studier på nätet som är självständiga eller i grupp	(X)	X
Självständiga studier	handledda självständiga studier	X	X
Handledda studier	studier där läraren handleder inläringssituationen i ett överenskommet utrymme/webbplattform	(X)	(x)
Gemensamma nätstudier	arbete och studier på nätet i grupper	(X)	X

På basis av kartläggningen gav arbetsgruppen rekommendationer för termerna nätutbildningar och examensinriktade flerformsstudier. I rekommendationerna beaktades särskilt den studerandes perspektiv och målet var att beskriva termerna så att de ger rätt bild av hur examen genomförs.

01 Nätutbildning

Med benämningen nätutbildning avses en examen som avläggs på nätet. Nätutbildning kan inkludera möten på nätet i realtid, interaktivt nätarbete och handledda studier som sker självständigt eller i grupper. En del av mötena på nätet kan vara tidsbundna, annars är studierna oberoende av tid. En del av handledningen i inläringssituationer kan finnas på överenskomna webbplattformar, annars är studierna oberoende av plats.

02 Examensinrikta- de flerformsstu- dier

Med benämningen Examensinriktade flerformsstudier avses en examen som kombinerar olika studieformer. Examensinriktade flerformsstudier kan inkludera när- och distansundervisning som är bundna till tid och plats, samt handlett när- och nätbaserat arbete som sker självständigt eller i grupp. En del av arbetet på nätet kan vara möten på nätet i realtid, och arbete på avtalade webbplattformar.

”

Studierna i en nätutbildning är mer flexibla än studierna på campus, och studiematerialet är mer lättillgängligt. Även grupparbetet är intensivt och effektivt på nätet.

- Nätutbildningsstuderande

#

WEBBINARIEINSPELNINGAR

Gemensamma utgångspunkter utvecklades också med hjälp av [webbinarieserien Verkkotutkintojen suunnittelu ja toteutus](#) (webbinarieserien endast på finska). I webbinarieserien beskrivs olika delar av uppbyggnaden och genomförandet av nätutbildningar och man får perspektiv, exempel och erfarenheter från olika högskolor. Genom att berätta om sina erfarenheter av nätutbildningsstudierna och genom att ge tips till lärare och planerare hämtade nätutbildningsstuderanden mervärde till varje webinarium.

01. God praxis för nätutbildningar

02. Planering och byggande av nätutbildningar

03. God praxis för studieenheter inom nätutbildningar

04.Handledning i studierna inom nätutbildningar

05. Tekniska lösningar för nätutbildningar

06. Kamratstöd på nätet?
Nätutbildningstuderandes tips för nya studerande

07. Nätutbildningsstuderandens välbefinnande

08. Visioner och framtids
möjligheter för nätutbildningar

PLANERING OCH GENOMFÖRANDE AV HELHETEN

Vid planeringen av nätutbildning är det viktigt att organisationen samarbetar internt.

I början är det viktigt att reda ut vilka möjligheter den egna organisationen har i fråga om olika strukturer, resurser och tjänster. Förvaltningens och ledningens stöd är en väsentlig del av planeringen. Det är bra att koppla nätutbildningen till den egna organisationens kvalitetssystem och säkerställa att verksamhet enligt kvalitetssystemet kan ordnas för hela nätutbildningen. Dessutom måste man fundera på hurdana pedagogiska

verksamhetssätt i organisationen påverkar planeringen av nätutbildningen och hur de förs till nivån för genomförande. Det interna samarbetet är också viktigt med tanke på undervisningen och stödtjänsterna. Utbildnings-, utrustnings- och utrymmesbehoven ska beaktas för såväl personalens som studerandenas del. Det är också viktigt att marknadsföringen av nätutbildningen till målgruppen ger den studerande rätt bild

av nätutbildningen när han eller hon söker till studierna. ([Joshi, 2018](#)).

Organisationens interna motivation för att utveckla nätutbildningen är viktig, och att öppet dela erfarenheter kan göra det möjligt att förverkliga den gemensamma viljan att föra detta framåt. Det är viktigt att utbilda och engagera personalen redan i god tid så att de får förtroende för genomförandefasen.

● Vid planeringsskedet för en nätutbildning kan följande frågor användas som hjälp

1. Har koordinatörer utsetts/blivit tilldelade resurser för nätutbildningen?
2. Avläggs examen helt och hållet på nätet eller som flerformsstudier (hur mycket på nätet)?
3. Är lärarna/studierna för den första terminen utsedda?
4. Har lärarna avlagt en nätpedagogisk- och teknisk utbildning?
5. Är de pedagogiska modellerna bekanta, används de i planeringen av studieperioderna och är de synliga i det genomförda innehållet?
6. Hurdant tekniskt och pedagogiskt stöd och hurdan utbildning behöver ni (koordinatörer, lärare)?
7. Har ni börjat förbereda en webbinlärningsmiljö?
8. Hurdana undervisnings-/inlärningsutrymmen (virtuella och fysiska) planerar ni att använda i er nätutbildningsundervisning?
9. Hurdant samarbete önskar ni med andra (nät)examina?
10. Hur stöder er chef/ledning framskridandet av nätutbildningen?

I följande avsnitt i publikationen presenteras planeringen och genomförandet av delarna i nätutbildningen noggrannare. Först presenteras planeringen och genomförandet av studieperioderna för nätutbildningar, varefter

handledningsaspekter presenteras. Sedan behandlas planering och genomförande av teknisk-pedagogiska lösningar för såväl nät- som fysiska miljöer och stödtjänster. Ur nätutbildningsstuderandenas synvinkel får man tips av

sådana saker som nätutbildningsstuderande har upplevt som viktigt. Slutligen skapas en översikt över visionerna för framtidens nationella nätutbildning och man funderar på olika möjligheter att genomföra nätutbildningar på nationell nivå.

Nätutbildningen gör det möjligt att studera vid sidan av arbetet och när man befinner sig utomlands. Initiativförmåga och självstyrning är centralt. Även betydelsen av kamrattstöd betonas, det är viktigt att själv vara aktiv i diskussionerna.

- Nätutbildningsstuderande

PLANERING OCH GENOMFÖRANDE AV STUDIEPERIODERNA

Planeringen av studieperioderna för nätutbildningarna är inlärningsdesign, där man beaktar såväl kvalitetskriterierna som när- och distansundervisningen på nätet vid sidan av utvärderings- och kommunikationsplanen. Det ska vara möjligt att delta i nätundervisningen även vid andra tidpunkter och på andra platser än de som man kommit överens om på förhand.

I nätutbildningarna ska man utnyttja olika inlärningsmetoder. Lärarens närvaro och respons är viktig.

- Nätutbildningsstuderande

På

basis av [kartläggningen](#) (endast på finska) över nätutbildningar är undervisningen interaktiv och aktiv och kan omfatta närundervisning som hålls på nätet vid en på förhand överenskommen tidpunkt. Studierna kan vara självständiga, ske i grupper eller vara handledda studier.

I produktionen av en omfattande och mångsidig studieupplevelse är det bra att beakta följande delområden: pedagogiska modeller och pedagogisk design av nätbaserad inläring, studieperiodens placering inom hela examen, organisationens ramvillkor såsom tidtabeller och resurser samt lärarens arbetsinsats och kompetens.

Studieperioderna inom en nätuttbildning kopplas ofta ihop med examenshelheten som planeras och genomförs av olika personer. Därför underlättas studierna i nätutbildningarna när man i planeringen följer en liknande struktur som är tydlig och vars funktioner den studerande kan förutse. Detta hindrar dock inte läraren från att utforma studieperioden i sin egen stil bland annat genom eget innehåll, uppgifter och funktionalitet.

Vid planering av studieperioderna beaktas pedagogiska modeller och inlärningsdesign. Som modell för pedagogisk design kan man till exempel använda Salmons Carpe Diem eller Laurilards ABC-modell eller Aalto-universitetets och Huhtanens FITech-designbok för nätbaserat lärande. Utöver den pedagogiska modellen ska man i studieperiodens struktur beakta kvalitetskriterierna för webbgenomförande.

Om studieperioden omfattar webinarier eller annan nätbaserad interaktion i realtid, planeras ett eget pedagogiskt genomförande för den och då kan man som pedagogisk modell utnyttja till exempel omvänt lärande (flipped learning), varvid webbseminariet ger tid för växelverkan. Under den nätbaserade studieperioden utan närundervisning ordnas undervisningen i form av videor, podstar och läsbart inlärningsmaterial samt som inlärningsuppgifter.

I Nätutbildningar-gruppens webinarium '[Verkkotutkinnon opintokokonaisuuksien hyvät käytänteet](#)' (på finska) presenterades processen för planering av studiehelheter. I

eAMK-projektets samlingspublikation '[Matkalla verkkotutkintojen yhteisiin toimintatapoihin](#)' beskrivs planering av studiehelheter, grupp- och individuellt arbete som nivåer för planering. Studieperioderna är en del av hela examen och en mångsidig utformning av den nätbaserade inläringen stöder eleven.

Kvalitetskriterierna för eAMK webbgenomförandet som stöd för planeringen

Kvaliteten på webbgenomförandet säkerställs både under planeringen och i den genomförda studieperioden. Studieperioderna planeras utgående antingen från kvalitetskriterierna för eAMK-webbgenomförandet eller den egna läroanstaltens kvalitetskriterier så att de framskrider till exempel per vecka eller per tema.

I kvalitetskriterierna för eAMK-webbgenomförandet ingår 11 teman, av vilka var och en beaktar både planerings- och genomförandefasen. Målet med kvalitetskriterierna är att utveckla kvaliteten på yrkeshögskolornas nätstudier och nätstudierna på CampusOnline.fi samt att vara ett verktyg för självutvärdering.

TEMAN FÖR WEBBGENOMFÖRANDENAS KVALITETSKRITERIER

01. Målgrupp och användare

02. Lärandemål, inlärnings-
process och pedagogiska
lösningar

03. Uppgifter

04. Innehåll och material

05. Interaktion

06. Arbetsredskap

07.Handledning och respons

08. Bedömning

09. Utveckling

10. Användbarhet och utse-
ende

11. Stödtjänster

Genom att följa kvalitetskriterierna för eAMK-webbgenomförandet beaktas användbarhet och tillgänglighet samt olika sorters studeranden. Studieperiodens lärandemål härstammar från läroplanen, som preciseras för varje studieperiod.

Process för planering av studieperioder

I planeringen av studieperioderna i nätutbildningen beaktas tidtabell, inlärningsdesign, interaktion på nätet, globala studeranden, kontinuerlig ryt-

misering av respons och handledning, utvärderingsplanen samt naturligtvis den teknik som används under studieperioden. Den studerande får information om tidtabeller, såsom nätbaserad närundervisning, uppgifternas krav samt sättet på vilket de genomförs som individuellt- eller grupparbete. Dessutom får den studerande tillgång till läromedel som producerats på olika sätt, beskrivningar av inlärningsaktiviteter och en detaljerad beskrivning av studieperiodens framskridande (Figur 1).

Kvalitetskriterier för eAMK-webbgenomförandena och den pedagogiska processen		
	Planering och genomförande av undervisningen under studieperioden	Studier och deltagande under studieperioden
Pedagogisk design	<ul style="list-style-type: none"> • handledning och interaktion • uppgifter och material • bedömning och respons • tidtabell och datum 	<ul style="list-style-type: none"> • verksamhet och tidpunkter • individuella- och gruppuppgifter • obligatoriska och tilläggsmaterial • uppgifter som bedöms och övriga uppgifter
Handledning och interaktion	<ul style="list-style-type: none"> • pedagogisk planering av nätbaserad när- och distansundervisning • kommunikation och kontakt • närvaro och handledning 	<ul style="list-style-type: none"> • individuellt deltagande och deltagande i grupp • nätgemenskap och studiekamrater • kommunikationskanaler och tider • inspelningar och ersättande uppgifter
Bedömning och respons	<ul style="list-style-type: none"> • kontinuerlig och mångsidig bedömning • automatiserad respons i realtid 	<ul style="list-style-type: none"> • själv-, kamrat- gruppbedömning • lärarens bedömning • respons som en del av inlärningsprocessen
Teknisk-pedagogiska lösningar	<ul style="list-style-type: none"> • teknikens möjligheter och begränsningar • pedagogiskt genomförande och tillvägagångssätt • stöd och anvisningar 	<ul style="list-style-type: none"> • användningsändamål • instruktioner och tillvägagångssätt • valfrihet • stöd

Tabell 2. Planering och genomförande av den nätbaserade studiehelheten.

Respons, handledning och utvärdering finns med under hela studieperioden

I den nätbaserade studiehelheten planeras respons och handledning som en del som pågår under hela studieperioden. Nätutbildningsstuderande har önskat regelbunden handledning, information och respons. Handledningsresponsen kan riktas till individer

eller grupper och den kan planeras på förhand antingen för att ges autentiskt i en handledningssituation eller skriftligt, även som automatiserade meddelanden. Studieperioden kan ha ett eget interaktionsområde för respons och öppna frågor. Den studerande får information om hur och när man kan hålla kontakt och ge respons i webblärmiljön. Det viktigaste är tillgänglighet. Den studerandes respons

ska beaktas i utvecklingen av studieperioden.

I bedömningsplanen bygger man en kontinuerlig bedömning som pågår under hela studieperioden. Bedömningen kan vara helt eller delvis automatiserad eller manuell eller en kombination av dessa. Bedömningen syns för den studerande som en själv-, kamrat- eller gruppbedömning eller som en direkt bedömning av läraren i såväl individuella uppgifter som teamuppgifter. Läraren ska aktivera de studerande att arbeta varje vecka. Det lönar sig att fästa uppmärksamhet vid detta särskilt när inläringen bevisas endast med en tentamen som hålls i slutet av studieperioden. Det är också viktigt att läraren beaktar sin egen synliga aktivitet, deltagande och handledning under hela kursen, och att som lärare vara närvarande under hela den nätbaserade studieperioden även på andra sätt än på närföreläsningar på nätet.

Uppföljningen av prestationer, och även bedömningarna, hjälper läraren att se hur de studerande avancerar under studieperioderna och att i tid hitta de som håller på att falla av studieperioden. Med hjälp av uppföljningen av prestationerna kan den studerande följa sina egna framsteg under studieperioden, utöver bedömningar och respons. Inlärningsplattformens egen analys ger mycket

information om den studerandes framsteg och verksamhet under den nätbaserade studieperioden.

Uppgifter om studieperioden som är viktiga för den studerande

Campus för nätutbildningsstuderanden finns på nätet, och därför är det viktigt att han eller hon enkelt kan hitta all nödvändig information i webbgenomförandet. Viktig information är:

- i vilken nätbaserad inlärningsmiljö studiehelheten eller studieperioden hålls
- hur man framskrider varje vecka, vad man ska tillägna sig och hur inläringen bevisas
- hur den nätbaserade närundervisningen eller webinarier genomförs
- hur och på vilka kanaler man kommunicerar
- hur uppgifterna utförs: som individuella uppgifter i egen takt eller genom att arbeta i grupp
- vilka inlärningsuppgifter som bedöms och hur viktiga de är med tanke på vitsordet
- vilka material som är obligatoriska med tanke på studieperioden och vilka som utgör ytterligare information
- vilka redskap och tekniska lösningar som används samt var stöd finns att få

”

#

NÄTUTBILDNINGSSSTUDERANDE

Det ligger på den studerandes ansvar att samordna arbete, familj, fritid och studier. Det är helt OK att vara offline ibland. Det viktigaste är att arbetet framskrider!

Planering och genomförande av handledningen

I nätutbildningarna ligger fokus för studiehandledningen, liksom även för traditionella utbildningar, på alla uppgiftsområden inom yrkeshögskolans studiehandledning: handledning i inläring och studier, handledning i yrkesmässig tillväxt och karriärplanering samt stöd för personlig tillväxt och välbefinnande. I nätutbildningarna sker all

handledning digitalt och man måste säkerställa att alla väsentliga handledningsaspekter beaktas i de digitala handledningstjänster som stöder nätutbildningar.

Som principer för planering och genomförande av digital handledning är det bra att följa de befintliga [kvalitetskriterierna för digital handledning](#)

som utarbetats inom eAMK-projektet. Kriterierna kan utnyttjas av alla handledare som genomför studiehandlednings- och rådgivningsarbete vid högskolan och av de som planerar handledningen. Kvalitetskriterierna består av fyra teman som kan tillämpas på planeringen av handledningen av nätutbildningar.

KVALITETSKRITERIER FÖR DIGITAL HANDLEDNING

1: Den digitala handledningens servicehelhet

Det är viktigt att skapa handledningstjänster som de studerande vid behov har tillgång till under hela studievägen. De studerande ska informeras om tillgängliga handledningstjänster, deras innehåll, genomförare samt genomförande- och tillvägagångssätt. Tjänsterna ska vara tillgängliga för alla. Handledningstjänsterna ska beaktas som en viktig del av kvalitetssystemet i den organisation som erbjuder examen.

2: Digital handledning som åtgärder - process och händelse.

Målet med handledningen för examensstuderande är att stödja den studerandes inläring, tillväxt och utveckling. Valet av den lämpligaste handledningsmetoden grundar sig på den studerandes behov, och därför bör handledningens metodutbud vara mångsidigt och tillräckligt, även i de nätbaserade studierna. Behovet av handledning i nätutbildningar kan i synnerhet också medföra stöd för

gemensamt- och grupp- arbete, handledning av individuella studievägar (HOPS, AHOT) i urvalet av studier som erbjuds av olika högskolor, tidtabell för nätstudier, studier- nas framskridande, stöd för självreglering och motivation i inläringen, stöd för användning- en av tekniska enheter och applikationer samt samordning av studier, arbete och fritid. I handledningen stöder man med andra ord alltid den studerandes egen aktivitet och delaktighet.

För att säkerställa ett högklassigt handledningsarbete ska den som utför handledningsarbetet vara kvalificerad. Att vid behov hänvisa till andra handledningsaktörer (t.ex. hälsovårdstjänster) hör till det etiska ansvaret för handledarna för nätutbildningar. Man bör också fästa uppmärksamhet vid att handledningsmiljön är säker (t.ex. säkerhetsfrågor, störningsfri koncentration och integritetsskydd).

3: Dataskydd, datasäkerhet och etik. Särskilt i examina som studeras

helt på nätet är det viktigt att beakta att handledningens etiska frågor och frågor gällande datasäkerhet och krav uppfylls. I handledningssituationen ska deltagarna informeras och tillsammans med dem kan man gå igenom organisationens etiska och juridiska principer och avtal. När handledningen sker på ett datasäkert sätt lyckas man också bättre skapa en förtroendefull atmosfär, som i allmänhet är en förutsättning för en bra handledningssituation. När alla ovan nämnda punkter beaktas följer

handledningen av nätutbildningarna kvalitetskriterierna. Vid planeringen av handledningen kan man använda sig av [Verktuget för utvärdering av digital handledning](#) samt, som stöd för det fortsatta utvecklingsarbetet, rumstavlan för handledningens kvalitetskriterier. Båda dessa rekommenderas som stöd för handledarens eget arbete (utvecklingsplan) men också som grund för organisationens gemensamma utvecklingsarbetsdagar.

EXEMPEL PÅ RUMSTAVLA

DEN DIGITALA HANDLEDNINGENS SERVICEHELHET

Ansvarig för genomförande av kriterierna

= organisation

= handledare

= studerande

Servicehelheten täcker den studerandes behov av handledning under studietiden

Handledningen betjänar den studerande i alla teman under studietiden: Digitala färdigheter, yrkeshögskolans kursutbud, studier vid yrkeshögskola, HOPS, studieförmåga och professionell utveckling.

Handledningens tjänster har beskrivits och fördelats i ansvarsområden, och man har informerat studerande och aktörer om dem

I servicebeskrivningen för tjänsten har man överenskommit om organisationens, handledarens och den studerandes ansvar.

I beskrivningarna av handledningstjänsterna har man ur perspektivet för kontinuerligt lärande beaktat olika grupper, såsom sökande, examensstuderande (yrkeshögskolan, YAMK) och studerande vid en öppen yrkeshögskola i olika skeden av sina studier.

Ur servicebeskrivningen för handledningen framgår

- var material för olika handledningsbehov, till exempel självstudiematerial, hittas
- när olika handledningstjänster finns tillgängliga, hur handledningstider ska bokas och/eller hur man kommer med i handledningstjänsten
- hur webbaserad handledning och datatekniska supporttjänster erbjuds.

Handledningen är en del av yrkeshögskolans kvalitetssystem, som ständigt utvecklas

Organisationen har en handledningsplan i vilken också digital handledning har beaktats.

Organisationens handledningsplan finns för påseende.

Handledningen sker i rätt tid i förhållande till organisationens processer och resurser.

Den studerande har möjlighet att delta i den smidiga utvecklingen och kontinuerliga förbättringen av tjänsterna (t.ex. verksamhetsmodellen plan-do-check-act).

Organisationen har utnämnda ansvarspersoner för regelbunden uppdatering av de digitala handledningsmaterialen och -tjänsterna.

Den egna utvecklingsplanen:

Med servicehelhet avses här befintliga handledningstjänster, som finns tillgängliga under hela studiestigen. Användarna har kännedom om de handledningstjänster som finns tillgängliga under studiestigen samt deras innehåll och vem som genomför dem.

I servicebeskrivningen beaktas samarbete och nätverk

Tjänster som tillhandahålls av deltagande samarbetsparter och nätverk utanför organisationen visas i beskrivningen av handledningstjänsterna (t.ex. hälsotjänster för studerande, FPA, instanser som producerar yrkesvägledningstjänster).

Tillgängliga handledningstjänster främjar jämlikhet och förbättrar kvaliteten på de digitala tjänsterna

Organisationen efterlever skyldigheterna i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster.

Information om handledningstjänsterna ges på organisationens officiella webbplats.

Handledningstjänsterna har namngetts på ett lättfattligt sätt och deras tekniska funktionalitet har säkerställts.

Användningen av visuella element i servicebeskrivningarna och handledningstjänsterna är genomtänkt och tydlig.

I material i textformat har man beaktat

- tillförlitlighet, tillräcklig typsnittsstorlek och en enhetlig layout
- möjlighet till användning av skärmläsare

För video- och ljudmaterial har man beaktat textspåret eller lagt till en separat textfil.

I handledningstjänsterna beaktas de handledningsbehov som internationaliseringen av utbildningen medför (bl.a. tidsskillnader, servicespråk och servicekultur).

Ur servicebeskrivningen framgår om genomföraren av handledningstjänsten är en person eller om tjänsten är automatiserad (t.ex. bottar).

STÖDTJÄNSTER OCH VERKSAMHETSMILJÖER

I nätutbildningar sker hela studie-undervisningsprocessen på nätet. Stöd för en enhetlig undervisnings-, studie- och inlärningsprocess inom nätutbildningar förutsätter övergripande och förutseende planering. Detta innebär ett nära samarbete mellan lärare, studerande, arbetslivsexperten och stöd- och förvaltningspersonal under hela processen. Allas möjligheter att delta ska beaktas.

I nätutbildningar antas undervisningen vara oberoende av plats och huvudsakligen även av tid. Tekniska lösningar och stödtjänster ska byggas upp så att de stöder gemensamma studier och samhörighet. Studerandegemenskapen och dess stöd har stor betydelse för att den studerande ska förbinda sig till nätutbildningsstudierna och slutföra dem.

Kunskapsmålen och -kraven för en nätutbildning är desamma som för en examen som genomförs på ett mer traditionellt sätt. För att inlärningsmiljöerna och de tjänster som stöder inläringen ska vara enhetliga, fungerande och av jämn kvalitet krävs kontinuerlig utveckling av de kunskaper, färdigheter och attityder som hänför sig till verksamheten.

När man tar till sig nya inläringssituationer och arbetsredskap ska man alltid vid behov utnyttja ändamålsenliga stödtjänster för studerande och lärare, inte till exempel bara som introduktion när studierna inleds. Det är viktigt att stöda dessa färdigheter under hela examen.

”

Lärarna bör ha en gemensam stil när det kommer till kursmaterialen. En gemensam linje gällande hur man håller kontakt är också bra. Kursplattformen ska vara tydlig, materialet lätt att hitta och verktygen lämpliga för uppgifterna.

Nätexamestuderande

	Verksamhetsmiljö	Stödtjänster	Kompetens	Tillgänglighet
Organisation	verktyg och resurser som är tillgängliga i miljön	modellförordnande av stödtjänster	definition av nödvändig kompetens	bedömning av tillgängligheten till de miljöer och resurser som används, fastställande av krav
Utbildning	riktlinjer för användningen av verktyg och resurser	samarbete med stödtjänster	omsorg om lärarnas kompetens och förutsättningar för utveckling av kompetensen	skapande av förståelse för
Lärare	tillämpning av riktlinjerna i praktiken	utnyttjande av den kompetens som stödtjänsterna har	upprätthållande och utveckling av den egna kompetensen	tillämpning under den egna studieperioden och i den egna verksamheten
Studerande	bli bekant med verksamhetsmiljön	utnyttja stödtjänsterna	förvärv av den kompetens som behövs för	användning av tillgängligt innehåll och material

Tabell 3. Nivåer för planeringen av verksamhetsmiljön.

Lösningar gällande nätutbildningsstuderandes studieerfarenhet görs på många olika nivåer. De lösningar som fattas på högskolenivå utgör ramvillkoren för arbetet och lösningarna på lärar- och utbildningsnivå. Även tillgången till det stöd som behövs i verksamhetsmiljön är en lösning på organisationsnivå. Inom ramen för de fastställda ramvillkoren kan man på utbildnings- (examens-) och lärarnivå oftast ännu göra många val som förbättrar erfarenheten. Dessa är kopplade till

lärarnas verksamhet i nätmiljöer. Ur den studerandes synvinkel utgörs nätutbildningen till stor del av studieperioder som lärarna ansvarar för att planera och genomföra. I en idealisk situation för den studerande samarbetar lärarna i examen sinsemellan så att innehållet i studieperioderna, sätten att genomföra dem och sätten att utnyttja de arbetsredskap som används med dem, bildar en konsekvent helhet. Detta får inte överlåtas enbart på lärarna, utan cheferna har

en viktig roll i att vägleda lärarna till samarbete och skapa förutsättningar för samarbete. Det är också väsentligt att lärarna har färdigheter och förmåga att arbeta i nätutbildningens verksamhetsmiljö, såväl tekniskt som pedagogiskt. Läraren bör själv ansvara för sin egen kompetens. En viktig uppgift för chefen och organisationen är att sörja för möjligheterna att utveckla den kompetens som behövs i nätutbildningsundervisningen och säkerställa tillgången till stöd.

Enhetliga lösningar i verksamhetsmiljön

Verksamhetsmiljön för en nätutbildning måste vara flexibel, precis som det traditionella högskolecampus också måste vara. Nätutbildningsstude-

randes campus finns på nätet och tar sig form via olika digitala tjänster och deras användargränssnitt. Vid valet av dessa ska följande krav beaktas när man fattar beslut om genomförande-lösningar för examen:

- Öppna och tillgängliga innehåll och material
 - kognitiv tillgänglighet, dvs. begriplighet
 - teknisk tillgänglighet med olika hjälpmedel
 - avgiftsfrihet, användarrättigheter och licenser
- Informationssäkerhet (säkert att arbeta, vi arbetar säkert)
- Oberoende av terminalutrustning (fungerar med olika terminaler och anslutningshastigheter, tillgängligt med mobilapplikationer, skalbarhet)

De studerande kritiserar ofta lärarnas varierande sätt att agera i verksamhetsmiljön. Om till exempel webbplattformens arbetsutrymmen ser olika ut är det svårt att hitta nödvändig infor-

mation och platser för att lämna in uppgifter. På studieperiodnivå rekommenderar vi följande tips på tekniska lösningar:

- "Less is more"
 - endast ett begränsat antal grundläggande verktyg för nätbaserad inläring
- Jämlikhet och konsekvens
 - de studieverktyg som har valts ut för att användas i examen erbjuds alla studerande avgiftsfritt och med stöd
 - vi håller oss till de utvalda verktygen
 - enhetliga användningsätt eftersträvas
- "Keep it simple"
 - man väljer verktyg som man kan använda
 - enkla lösningar rekommenderas
- Val görs i samarbete med stödtjänsterna
 - stödbehoven identifieras och man kommer överens om hur stödet ordnas
 - eventuella problemsituationer förutses
- Tillgängligheten säkerställs
 - man har kunskap för att identifiera användarnamn som inte fungerar och vägleda den studerande vidare för att korrigera situationen (alternativt via it-tjänsterna eller på egen hand i webbtjänsten)
 - man väljer lösningar som fungerar med olika terminaler (program + innehåll)
 - den studerandes möjligheter att välja hur och när studierna utförs

Tips för att genomföra stödtjänster som utgår från de studerande

För att genomföra stödtjänsterna för nätutbildningar behövs **ett tydligt servicelöfte** och fungerande digitala pedagogiska stödtjänster för såväl studerande som lärare. Stödtjänster för nätutbildningar är egentligen en **verksamhetshelhet** som kräver ett öppet och förtroendefullt partnerskap mellan parterna - utbildningens ansvarspersoner och lärare samt handlednings- och stödpersonalen. Det finns flera olika modeller för organisation av stöd för distans- och nätstudier. På organisationsnivå måste man avgöra hur denna servicehelhet som produceras av olika funktioner ska genomföras. Av alla som erbjuder stöd förutsätts god kännedom om undervisningslösningar och olika handledningstjänster.

Lärarna och deras sätt att fungera i nätmiljön är avgörande för den studerandes studieerfarenhet. Läraren och studiekamraterna är det närmaste stödet för den studerande. Den studerande ansvarar för sin egen utrustning och för

att den fungerar. Dessutom ska det i vardagen finnas tillgång till **digitalpedagogiskt stöd och handledning** på distans, till exempel från enheten för stödtjänster. Genom gemensamma riktlinjer kan man förenhetliga praxis och underlätta den studerandes börda. I bästa fall bygger dessa riktlinjer på en dialog mellan lärare och digitalpedagogiska stödpersoner under planeringen och genomförandet av undervisningen. En studerandena stödtjänst för distans- och nätstudierna vid rätt tid är en kanal för att få och förmedla kontinuerlig verksamhetsinformation och respons för att utveckla en helhet som utgörs av undervisning och andra stödtjänster.

I nätutbildningen byggs stödet för den studerandes lärande, inlärningsmiljön och inlärningsutrymme upp och **inlärningserfarenheten skapas via teknologi**. Ur den studerandes synvinkel är det inte väsentligt vem som producerar tjänsten. Däremot är det ytterst viktigt att veta vilka tjänster som finns tillgängliga och hur. När servicetiderna anpassas till den studerandes stu-

dietider och möten med stödet ordnas på olika sätt sänks tröskeln för att utnyttja stödet. Kontakten kan ske till exempel via olika helpdesk-tjänster, WhatsApp-grupp, chatboten eller jourtelefon. Den studerandes stödbehov kan komma till uttryck i kontakten med stöd för distans- och webbstudier, även om ärendet i verkligheten hör ihop med till exempel handlednings- eller välfärdstjänster. För att identifiera rätt stödbehov krävs att stödpersonalen är känslig och har beredskap att hänvisa den studerande vidare till det stöd som motsvarar behovet.

A.

Tips för genomförande av stödtjänsterna:

- proaktiv, övergripande planering
- tydligt servicelöfte; vilket stöd finns tillgängligt, hur och när
- betjäningstiderna motsvarar tiderna för studierna
 - ◊ stöd i rätt tid
 - ◊ identifiering av det verkliga stödbehovet och kapacitet att hänvisa vidare
- verksamhetsinformation som fås via stödtjänster för distans- och nätstudier och kontinuerlig respons som kan utnyttjas i utvecklingen av undervisningen och andra stödtjänster

B.

Rekommendationer/god praxis för stödtjänster för studerande:

- ibruktagandet av domännamn ska möjliggöras på ett säkert sätt genom distansförbindelser
- digital orientering för nya studerande
 - ◊ nödvändiga kunskaper och färdigheter i användningen av valda arbetsredskap
 - ◊ gör det möjligt att öva i en tryggad miljö
 - ◊ man kan återgå till orienteringsmaterialet och -uppgifterna även senare när studierna framskrider
- stöd och introduktion i användningen av arbetsredskap erbjuds under hela examen
 - ◊ tillgång till stöd när man studerar, även på kvällar och eventuellt under veckoslut
 - ◊ stöd erbjuds när inlärningsuppgifterna förutsätter det, färdigheter i arbetsredskap introduceras inte för att sparas till senare, utan "just in time"
 - ◊ gör det lätt att hitta kontaktuppgifterna till stödtjänsterna i den studerandes verksamhetsmiljö, t.ex. i virtuella klassrum och i webbplattformens arbetsutrymmen
- möten mellan stödtjänstpersonalen i olika sammanhang under studiernas gång
 - ◊ sänker tröskeln för att utnyttja stödtjänsten
 - ◊ förbättra inlärningsupplevelsens kvalitet, t.ex. kontrollbesök av ljud i det virtuella klassrummet även när studierna kommit längre, eller en mångsidig användning av molntjänster
 - ◊ som stöd för läraren kan stödtjänsterna hjälpa till med t.ex. omvänt lärande (flipped learning) eller användning av olika grupparbetsmetoder i nätmiljön

UTMANINGAR I ATT STÖDA EN NÄTSTUDERANDE

● Att stöda en studerande

- Hur stöder du en nätstuderande?
 - Hur är du närvarande på nätet?
 - Hur når den studerande dig när stöd behövs?
 - Har du möjlighet att få assisterande stödtjänster via nätet?
-

● Att stöda gemenskapen

- Hur stöder du bildandet av en gemenskap på nätet?
 - Hur förenar du nätgemenskapen med en annan YH-gemenskap?
 - Vilken roll har du i nätgemenskapen och hur är du aktiv i den?
-

● Att stöda studierna

- Hur stöder du nätbaserad inläring?
- Hur stöder du nätbaserade studier?
- Hur ser du vilket slags stöd som behövs och när?
- Är dina egna tekniska och nätpedagogiska färdigheter tillräckliga?

Är alla stödkanaler tillgängliga via nätet?

Har alla stödtjänster information/möjlighet att stöda nätstuderande på samma sätt som de som studerar på campus?

Är högskolans tekniska beredskap och kompetens tillräcklig för att erbjuda stöd via nätet?

Nätstudier ger flexibilitet att kombinera arbete, familj, hobbyer och studier, men kräver att den studerande engagerar sig, är självstyrd och det kräver framför allt nya studiefärdigheter. Vad säger studerandena själva om sina studier på nätet? På vilka frågor gällande nätutbildningsstudierna lönar det sig att fokusera? Läs tipsen på nästa sida.

TIPS AV NÄTUTBILDNINGSSTUDERANDE

01

Organisera dina studier

Planera dina studier och gör upp en tidtabell • Skapa en veckorytm för webbmöten, grupparbeten och tid för att studera självständigt. • Kom ihåg att återhämta dig och att hålla lediga dagar. • Ta hand om din digitala arbetsmiljö och säkerställ dina data-tekniska färdigheter.

02

Studera som en del av en grupp

Var med och fastställ gruppens gemensamma lärandemål och spelregler. • Delta i att skapa en positiv atmosfär i gruppen. • Erbjud aktivt din kompetens till gruppen. • Uppskatta andras kompetens och kunskaper. • Be vid behov om hjälp.

03

Var självstyrd och gör val

Var självstyrd och initiativtagande. • Följ ända från början noggrant med hur dina studier framskrider. Vid nätstudier ansvarar du själv för att dina studier framskrider. • Gör flexibelt val i enlighet med dina egna lärandemål och möjligheter.

04

Upprätthåll din studiemotivation

Identifiera och påverka din studiemotivation. • Sträva efter att hitta sätt som påverkar din motivation positivt. • Gör din egen kompetens synlig för dig själv och andra till exempel genom en elektronisk portfölj. • Dra aktivt nytta av kamrattstuderanden och personal som stöder studierna.

A photograph of a person sitting at a desk, looking down at a laptop. There are several books stacked on the desk. The person is wearing a blue shirt. The background is slightly blurred, showing more of the desk and the person's hands. The text is overlaid on a white rectangular box in the center of the image.

Visioner om framtiden för den nationella nätutbildningen

”Livet är”

Med hjälp av nätutbildningen får den studerande möjlighet till högskolestudier som en del av varierande livssituationer. Det nationella samarbetet i fråga om nätutbildningar kan erbjuda den studerande den bästa möjliga kompetensvägen till att bli professionell inom det egna området.

Möjligheter för en nationell nätutbildning

- Flexibla, mångsidiga och omfattande inlärningsvägar utgående från de studerande
- Högskolornas styrkor tillgängliga för den studerande med hjälp av nationellt samarbete
- Kombinera studier med arbete, familj och resor oberoende av var högskolan är belägen
- Skaffa färdigheter i digitalt arbete i nationella och internationella nätmiljöer
- Handledda studier och gemensamt överenskomna stödkanaler

UTGÅNGSPUNKTER FÖR PLANERINGEN AV DEN NATIONELLA NÄTUTBILDNINGEN

I planeringen av den nationella nätutbildningen måste man först fundera på flera centrala utgångspunkter.

När flera högskoleaktörer eller andra nätverkspartner deltar är det mycket viktigt att fastställa ramarna för samarbetet så att man får en flexibel men fungerande nätutbildning ur den studerandes synvinkel.

Nätverket ska definiera ansvarsfördelningen för såväl studier för nätutbildningen som för administration noggrant innan de förverkligas. Beslutsfattandet och samordningsansvaret kan variera beroende på hurdan nätutbildning man håller på att bygga upp (se s. 44-53 visioner om olika möjligheter för nätutbildningar). Nätverkets sammansättning och antalet aktörer är också beroende av vilken typ av nätutbildning som valts. För den studerande är det viktigt att fundera på

vems ekosystem den studerande tillhör. Beroende på typen av nätutbildning måste man fundera på hurdana riktlinjer som ska dras för examen, att den fungerar i ekosystemet i fråga och att den studerande har möjlighet att avlägga examen som planerat. Det är alltså viktigt att beakta eventuella begränsande faktorer, såsom lagstiftningsmässiga faktorer eller läroplanens specialinnehåll.

Genomförandet av nätutbildningen ska vara högklassigt både i fråga om undervisningen och stödtjänsterna. Stöd- och handledningstjänsterna kan genomföras antingen centraliserat eller decentraliserat, beroende på typen av nätverk och examen. Det är också viktigt att fundera över hur ekosystemet mellan

människor och tekniska genomförs för såväl studerandenas som personalens del. Lösningarna för inlärningsmiljön gör det möjligt att genomföra en gemensam nätutbildning antingen på en helt gemensam, ny plattform eller med hjälp av partnernas egna plattformar. Ur den studerandes synvinkel är det dock viktigt att inlärningsmiljöerna och tjänsterna är enhetliga, fungerande och av jämn kvalitet.

I planeringen och genomförandet av den nationella nätutbildningen är ledningens stöd särskilt viktigt. Samarbetet förverkligas bäst om finansieringskanalerna möjliggör en högklassig utbildning för såväl studier, undervisning som stödtjänster, förvaltning och handledning.

Allmänt att beakta i planeringen och genomförandet av den nationella nätutbildningen:
Nätverk, Studerande och Stödtjänster

Vad ska observeras i fråga om samarbetsnätverket?

- Lagar, författningar och förordningar ska beaktas i sammansättningen av nätutbildningar
- Jämförbarheten med yrkeshögskolornas egna examensregler
- Nätverket ska säkerställa ett kontinuerligt utbud, dess kvalitet och tillgänglighet
- Gemensamma verksamhetsmodeller och pedagogiska utgångspunkter
- Samarbetet mellan lärare och övrig personal i nätverket är väsentligt
- Finansiering enligt profiler, utbud och genomförande av examina
- Nätutbildningsstuderande och -personal bildar en nätutbildningsgemenskap
- Nätverket kan också omfatta internationella samarbetspartner till nätverkets högskolor
- Att göra arbetslivet till en del av nätverket ska beaktas
- Säkerställande av en fungerande teknisk miljö
- Att göra biblioteket, välfärdstjänster och andra till en del av nätverket

Vad ska man beakta i fråga om nätutbildningsstuderande?

- I planeringen ska man utgå från den studerande
- Det fria genomförandet gör att den studerande flexibelt kan gå framåt med studierna året runt, och det möjliggör även en snabbare tidtabell för utexaminering
- Den studerandes rättsskydd ska beaktas
- Väsentligt stöd och handledning för den studerandes yrkesmässiga utveckling och tillväxt
- Handledningen har en viktig ställning och vissa stödtjänster ska tillhandahållas centraliserat
- Stöd och handledning för gemensamt och individuellt lärande
- Beaktande och möjliggörande av kamratstöd

I planeringen och genomförandet av en nationell nätutbildning ska man också beakta gemensamma verksamhetssätt, gemensam utbildning och stöd för lärarna, gemensamma inlärningsmiljöer, utnyttjande av kvalitetskriterier samt genin närvaro och interaktion.

Vad ska beaktas i fråga om stödtjänster och handledning?

- Gemensamt servicelöfte och handledningslöfte
- Centraliserat stöd säkerställer kvaliteten och tillgången till samma information samt möjliggör mångsidiga sätt att vara i kontakt
- Stödtjänsterna är enhetliga och finns på en plats för nätutbildningsstuderande
- Uppföljning av studiernas framskridande på ett ställe
- Administrativa lösningar inom nätverket centraliserat
- Pedagogiskt och tekniskt stöd kontinuerligt tillgängligt för lärarna
- Lösningar för arbetslivets ska beaktas i genomförandet av nätutbildningen
- eAMK-kvalitetskriterier och annan redan producerad information ska beaktas i planeringen
- Kompetensmärken som en del av utvecklingen av kunskaperna i nätutbildningarna

I planeringen och genomförandet av nätbase-rad inlärningsmiljö för den nationella nätutbildningen ska man också komma ihåg att beakta gemensamma verktyg och tillvägagångssätt, tillämpning av arbetslivslösningar, byggande och stöd av nätgemenskaper, elevorientering och stöd för inlärningsstilar samt pedagogisk användning av tekniska miljöer

Man började bygga upp möjligheterna för en nationell nätutbildning genom att skapa visioner om framtidens nätutbildningar.

Som grund för visionsarbetet användes material och information som samlades in på många olika sätt. eAMK-projektets arbetsgrupp för nätutbildningar sammanträdde regelbundet åren 2019-2020, då arbetsgruppen samlade in material om nätutbildningar ur olika synvinklar, bl.a. planering av nätutbildningar, handledning, den studerandes välbefinnande och studieheter. Dessutom ordnade arbetsgruppen flera web-

binarier där man samlade in åsikter av deltagarna och studerandena för webinarernas teman (se s. i denna publikation [Länkar till webinarerna](#)). Av de idéer för god praxis som arbetsgruppen samlade in sammanställde de [en samlingspublikation för eAMK-projektet](#). Under eAMK-evenemangets workshop samlade de även in kommentarer och förslag till ett gott nationellt genomförande av nätutbildningar. I visionen har man också

utnyttjat doktorsavhandlingen om pedagogisk planering av nätutbildningar ([Joshi](#)). Förutom eAMK-projektets talrika material fungerar även materialet från projektet för utveckling av korsstudier som ett bra hjälpmedel i visioneringsarbetet.

På följande sidor presenteras resultaten av visionsarbetet närmare och man berättar om fyra olika framtidsvisioners möjligheter.

Centrala frågor i visionen:

1.

Vad är målet med en nationell nätutbildning?

2.

Vem/vilka är de viktigaste aktörerna?

3.

Vad ska beaktas i genomförandet?

4.

I vilken miljö genomförs examen?

5.

Hur stöds den studerande/personalen under nätutbildningens gång?

Vision 01

Vision 1: Fritt utformad nätutbildning

= man kan fritt söka hela examens studieperioder och hela examen från vilken yrkeshögskola som helst

Vision 02

Vision 2: Övergång från traditionell till nätutbildning

= grundstudierna för examen avläggs på den egna högskolans campus, varefter resten av examen i sin helhet avläggs på nätet

Vision 03

Vision 3: Ny, gemensam nätutbildning

= en helt ny, gemensam examen som genomförs av högskolornas och andra aktörers samarbetsnätverk

Vision 04

Vision 4: Befintlig, gemensam examen

= en examen som redan erbjuds av flera universitet, vars innehåll genomförs i samarbete med

Se närmare beskrivningar av visionerna på följande sidor!

VISION 1

Fritt utformad nät-utbildning

BESKRIVNING

Den studerande kan fritt avlägga examen vid vilken högskola som helst i nätverket. Den studerande kan fritt välja studier från alla högskolor i nätverket, och examen söks i slutet av studierna från vilken högskola i nätverket som helst.

Väsentligt mervärde:

- den studerande är inte beroende av ansökningsobjektet eller antagningen till en viss högskola, utan kan avlägga studierna flexibelt tills den mängd studier som krävs är fullgjord
- möjliggör även mikroexamina och andra specialiserings- eller delprestationer
- kan lämpa sig för examen som avläggs öppet

Centrala aktörer:

- Nätverket av yrkeshögskolor
- Verksamhetsmiljön CampusOnline
- Handledningspersonal
- Stödtjänster och administration

I genomförandet ska följande beaktas:

- Centraliserat stöd och administration (t.ex. via CampusOnline eller annan gemensam verksamhetsmiljö)
- Kräver att yrkeshögskolornas examensstadga harmoniseras

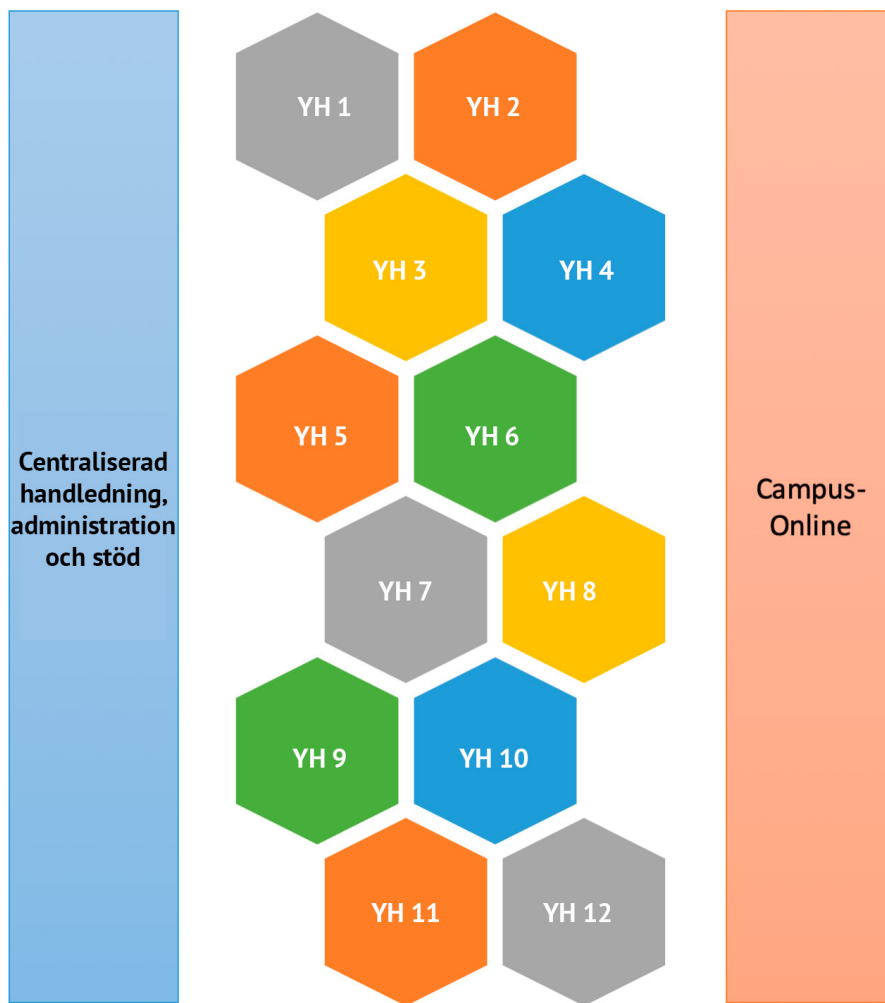
Genomförandemiljö:

- Decentraliserad modell, studierna genomförs fritt vid olika högskolor och i olika tekniska miljöer
- Examen söks från en högskola i nätverket enligt studerandens eget val

Stöd för den studerande/personal:

- Tyngdpunkten ligger på handledning av studerande, stöd för den studerandes yrkesmässiga utveckling och framsteg på studievägen och centraliserad sammanställning av examensdelar
- Decentraliserat stöd för lärare vid de egna högskolorna

"VILD OCH FRI"

01. Studierna inleds, den studerande väljer fritt från CampusOlines utbud vilka grund- och yrkesstudier som hen avlägger

02. Den studerande avlägger fritt nätbaserade studier från olika yrkeshögskolor på CampusOnline

03. Den studerande genomför arbetspraktik och ansöker om tillgodoräknande från någon yrkeshögskola via en för ändamålet planerad nätbaserad studieperiod (t.ex. YH 8)

04. Den studerande avlägger ett lärdomsprov och ansöker om tillgodoräknande från någon yrkeshögskola i nätverket via en för ändamålet planerad nätbaserad studieperiod (t.ex. YH 7)

05. Examensdelarna klara: den studerande ansöker om examen fritt från en yrkeshögskola i nätverket (t.ex. YH 9)

VISION 2

Övergång från traditionell till nätut- bildning

BESKRIVNING

Möjlighet till nätutbildning erbjuds även personer som avlägger vanliga examina (genom att avlägga ett visst antal nätbaserade studier). Studier kan väljas fritt från alla högskolor i nätverket, och examen söks i slutet av studierna från den egna högskolan.

Väsentligt mervärde:

- Den studerande söker till en viss högskola för campusstudier, men kan övergå till att avlägga examen på nätet genom att ta ett visst antal helheter på nätet
- Den studerande får erfarenhet av både studier på campus och nätutbildningsstudier
- Gör det möjligt att gå vidare till arbetslivet genast efter att grundstudierna avslutats

Centrala aktörer:

- Nätverket av yrkeshögskolor möjliggör specialisering och profilering i nätutbildningsdelen
- Den egna yrkeshögskolans nätutbildningspersonal samt stödtjänster
- I genomförandet ska följande beaktas:
- Decentraliserat stöd och administration, men principerna för korsstudier vid överföring av studier

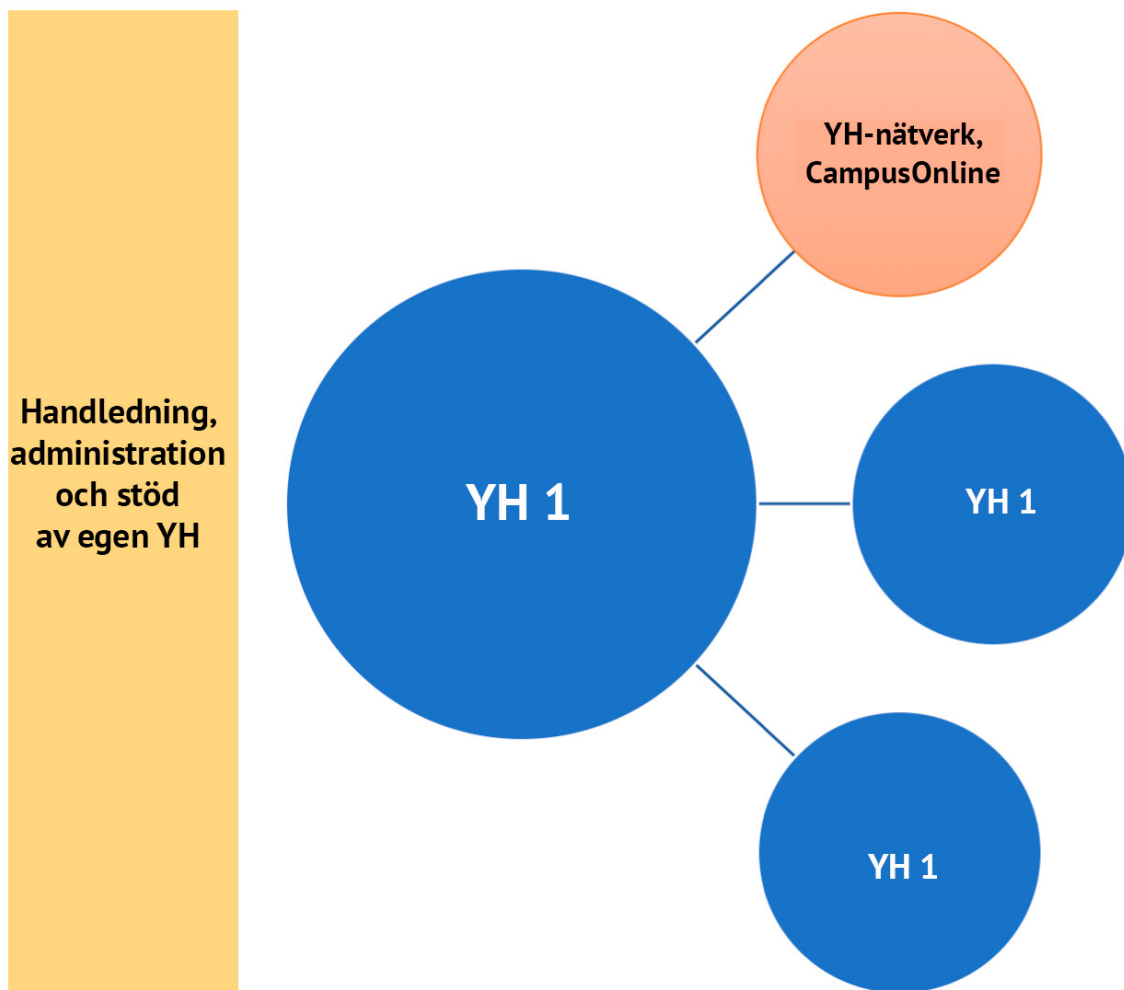
Genomförandemiljö:

- Decentraliserad modell, studierna genomförs vid olika högskolor och i olika tekniska miljöer men som studerande vid den egna högskolan
- Examen söks från den egna högskolan

Stöd för den studerande/personal:

- Handledning av studerande vid den egna högskolan, stöd för den studerandes yrkesmässiga utveckling och framsteg på studievägen samt stöd för nätbaserade studier i övergångsskedet
- Decentraliserat stöd för nätutbildningslärare vid de egna högskolorna i nätutbildningsskedet

"GRUNDSTUDIERNAS AVKLARADE OCH SÅ VIDARE TILL ARBETSLIVET"

01. Studierna inleds, den studerande avlägger första årets grundstudier vid YH 1 som campus studier

02. Den studerande övergår till nätutbildning och avlägger 2:a och 3:e årets studier på nätet (egen YH, CampusOnline)

03. Den studerande genomför arbetspraktiken via den egna yrkeshögskolan och den egna handledaren

04. Den studerande avlägger lärdomsprovet via den egna yrkeshögskolan och den egna handledaren

05. Examensdelarna klara: den studerande ansöker om examen från den egna yrkeshögskolan (YH 1)

VISION 3

Ny, gemen- sam nät- utbildning

BESKRIVNING

En ny examen skapas, för vilken man i samarbete med nätverket gör upp en egen läroplan. De studerande avlägger studier vid högskolorna i nätverket och en avlagd examen är nätverkets egen examen.

Väsentligt mervärde:

- Den studerande söker till en gemensam nätutbildning som genomförs av ett samarbetsnätverk
- Möjliggör även mikroexamina eller andra prestationsformer
- Nätverket kan omfatta internationella partner eller samarbetspartner i arbetslivet

Centrala aktörer:

- Nätverket av högskolor
- Samarbete mellan aktörerna är centralt
- Utbildningens egen, centraliserade nätutbildningspersonal (men gemensam för nätverket)
- Kan omfatta samarbete med nätverkets egna högskolor, internationella partner eller arbetslivspartner

I genomförandet ska följande beaktas:

- Centraliserat stöd och administration
- Finansieringskanaler
- Nätverkets gemensamma lärare

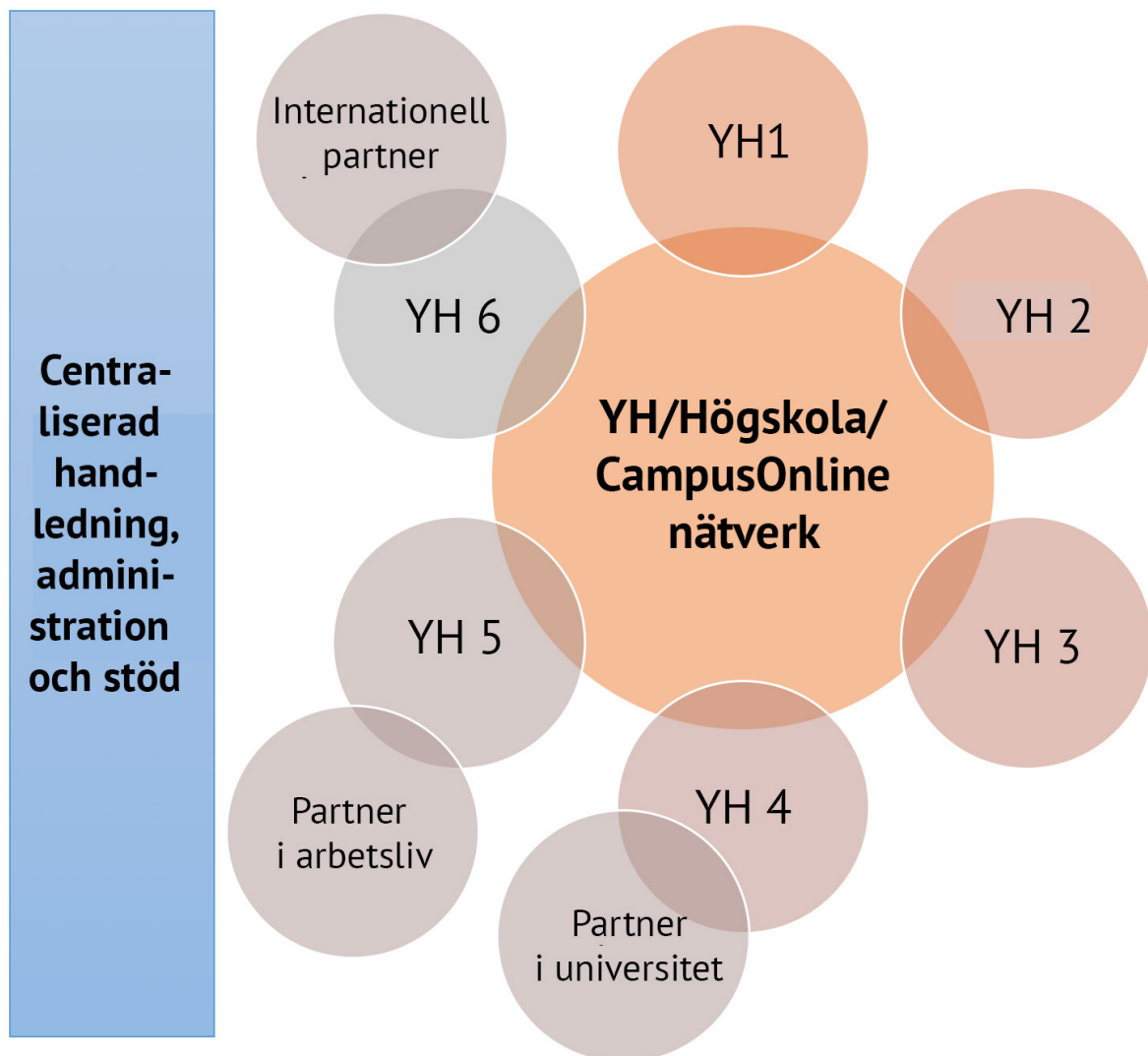
Genomförandemiljö:

- En centraliserad modell där studierna genomförs i en gemensam teknisk miljö
- Studierna erbjuds via nätverket men inom en examen (fritt valbara utifrån alla som är möjliga)
- Examen söks via nätverket och examen beviljas av nätverket, inte av en enskild högskola

Stöd för den studerande/personal:

- Handledning av studerande, stöd för yrkesmässig utveckling och för att avancera på studievägen samt centraliserat stöd för nätbaserade studier via nätverket
- Centraliserat stöd till lärarna via nätverket

"EXAMEN FÖR FRAMTIDENS EXPERTER"

01. Studierna inleds, som nätverkets studerande genomför den studerande grund- och yrkesstudierna från nätverkets utbud som nätstudier

02. Den studerande avlägger fritt valbara studier från hela CampusOnlines utbud som nätstudier

03. Den studerande genomför arbetspraktik och ansöker om tillgodoräknande via nätverkets krav och handledaren

04. Den studerande avlägger ett lärdomsprov via nätverkets krav och handledaren

05. Examendelarna klara; den studerande ansöker om examen från nätverket

VISION 4

Befintlig, gemen- sam examen

BESKRIVNING

Befintlig examen som redan finns vid flera högskolor. Kan produceras och erbjudas gemensamt med innehåll som eventuellt är profilerat. De studerande avlägger studier vid högskolorna i nätverket och en avlagd examen är examen vid den egna högskolan.

Väsentligt mervärde:

- Den studerande söker till den egna högskolans examen som genomförs i samarbete med nätverket
- Möjliggör en s.k. dubbelexamenstyp, dvs. i examensbetyget finns alla högskolor i nätverket uppräknade

Centrala aktörer:

- Nätverk av högskolor utifrån de högskolor som erbjuder examen
- Innehåll och profilering via nätverket och personalen
- Lämpar sig för omfattande samarbete mellan högskolor
- Kräver samordning, samarbete mellan aktörerna är viktigt

I genomförandet ska följande beaktas:

- Decentraliserat stöd och administration, principer för korsstudier vid överföring av studier
- Finansieringskanaler
- Lämpar sig inte för strikt reglerade examina
- Lämpar sig för områden med stora massor

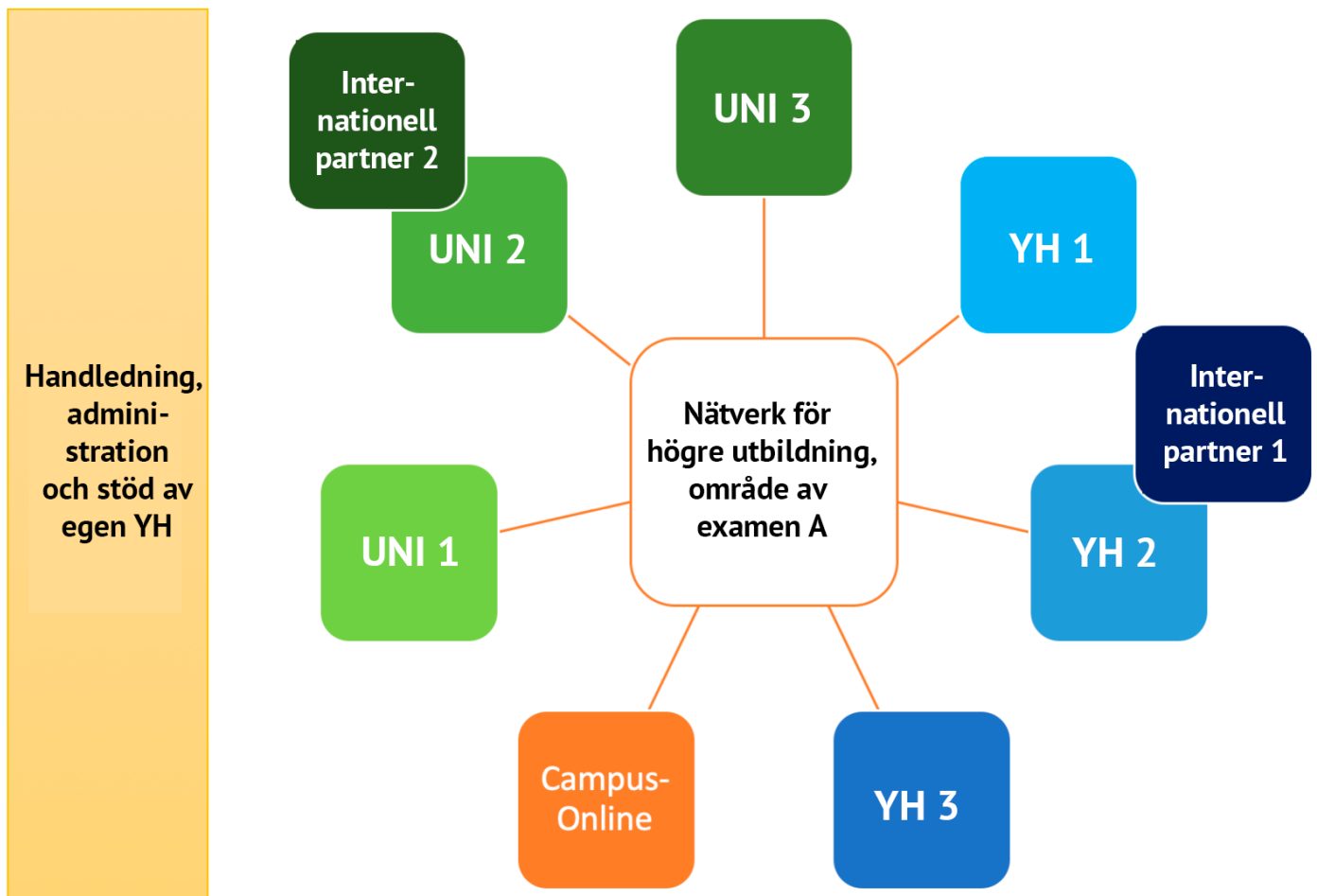
Genomförandemiljö:

- Decentraliserad modell, studierna genomförs i olika verksamhetsmiljöer
- En centraliserad modell är även möjlig, med en gemensam teknisk miljö
- Studierna erbjuds via nätverket men inom en examen (fritt valbara utifrån alla som är möjliga)
- Examen söks från den egna högskolan

Stöd för den studerande/personal:

- Handledning av studerande, decentraliserat stöd för yrkesmässig utveckling och för att avancera på studievägen
- Centraliserad sammanställning av examensdelar enligt principerna för korsstudier
- Decentraliserat stöd för lärare vid de egna högskolorna

"MED SAMARBETE ÄR MINDRE MER"

01. Studierna inleds, som nätverkets studerande genomför den studerande grund- och yrkesstudierna från nätverkets utbud som nätstudier

02. Den studerande avlägger fritt valbara studier utifrån CampusOnlines utbud som nätstudier

03. Den studerande genomför arbetspraktik och ansöker om tillgodoräknande via nätverkets krav och handledaren

04. Den studerande avlägger ett lärdomsprov via nätverkets krav och handledaren

05. Examendelarna klara; den studerande ansöker om examen från nätverket

AVSLUTANDE ORD

Digitaliseringen är en viktig trend som förändrar högskolorna.

Inom högskolefältet diskuteras det, i hela Europa, vad för roll högskoleinstituten kommer att ha i framtiden. Många faktorer påverkar detta, inte minst att det finns obegränsad tillgång till information. Det är i stor utsträckning upp till individerna att avgöra vilken kompetens de vill utöka. Att påvisa kompetens och få ett officiellt dokument som bevisar kompetensen är fortfarande rådande praxis. Intyg uppskattas och de är värdefulla.

I den digitala tid vi lever får lärandet dock helt nya dimensioner, och det finns mer information och utbildningar än någon ens kan ta reda på. Digitaliseringen förändrar också inläringen och utbildningen så att allt fler kan studera vid sidan av arbetet och enligt sin egen personliga tidtabell. I Finland har yrkeshögskolornas rektorsråd (Arene) och universitetens rektorsråd (Unifi) tillsammans börjat föra den nationella planen digivisio 2030 framåt. Högskolornas visionsarbetsgrupp

konstaterar att digitaliseringen är en viktig trend som förändrar högskolorna. Teknologin stöder också genomförandet av en viktig trend, ett öppet flexibelt och kontinuerligt lärande.

Nationella nätutbildningar kan för sin del stödja utvecklingen av framtidens digitala visioner på högskolefältet genom att möjliggöra flexibla vägar för att avlägga såväl mikroexamina, diplom som mer omfattande examina. Studier på nätet ger studerandena goda ut-

”

Nationella nätutbildningar möjliggör flexibla vägar till att avlägga både mikroexamina och mer omfattande examina.

gångspunkter för att arbeta i arbetslivets globala miljöer, som i allt högre grad är digitala. Ett eventuellt europeiskt eller mer omfattande internationellt samarbete kring nätutbildningar skulle ge lärare och studerande nya möjligheter att bilda nätverk samt utveckla och dela med sig av sin egen kompetens. Framtiden inom högskolesektorn framstår som mycket intressant och

de nämnda utvecklingstrenderna kommer att förändra utbildningspraxis permanent. Det är önskvärt att tillgången till information och nya metoder utvecklar studerandenas nyfikenhet och uppmuntrar dem att göra olika utbildningslösningar. I den stora förändringen i arbetslivet behöver vi unga med styrkor i olika arbetslivsfärdigheter. Förändringen är bestående och vi vill

träna våra studerande inför den, bland annat genom att utnyttja digitalisering.

Minna Scheinin
Marjo Joshi